

Erkel Ferenc: Hunyadi László. Operabemutató a Szegedi Szabadtéri Játékokon ma este fél 9-től, a Dóm téren.

Ipari Vásár a Marx téren. Ünnepélyes megnyitót délelőtt 10-kor, nyitva délután 2-től 19 óráig.

Pedagógiai Nyári Egyetem az MTA újszegedi biológiai központjában. Előadások délelőtt 9 óráig.

Both Eszter textiltervező és **Belloni Ákos** belsőépítész közös kiállítása a Gulácsy Teremben július 28-ig.

Czöbel Béla-émlékiállítás a Móra Ferenc Múzeum Kupola Galériájában. Nyitva 10-től 18 óráig.

Liebmann Béla fotókiállítása a Sajtóház klubjában. Nyitva délelőtt 9-től este 6-ig.

Kovács Tamás Vilmos festőművész alkotásai a Bartók Béla Művelődési Központ B galériájában, szeptember 2-ig. Nyitva: 10-18 óráig.

Pataki Ferenc alkotásai az Ifjúsági Házban július 30-ig. Nyitva: 10-18 óráig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai (nyitva 10-18 óráig); **Ember és környezet;** **Csongrád megyei paraszbtörténetek és -viseletek;** **Kőolaj és földgáz;** **Szegedi galéria;** **Lucsképgyűjtemény;** **Hunok, avarok, magyarok;** **Budai György** metszetei.

Ifj. Lele József néprajzgyűjteménye Szeged-Tápén (Válto út 4.). Hét-fő kivételével, naponta délután 3-tól este 6-ig.

Kenderfonó gyártörténeti kiállítás a dr. Boross József utcában, kedden és pénteken, délután 1-től 3-ig.

Szeged múltja, jelene és jövője: várostörténeti kiállítás a Móra parki Várban. Naponta 10-től 18 óráig.

Paprikamúzeum: Szeged-Szentmihályteleken (Felszabadulás utca 52.). Nyitva hétköznap 10-től 18 óráig, hét végén csak csoportoknak.

Dorozsmai szelmalom, Kiskundorozsmán, csak csoportoknak.

Collegium Musicum

Úgy látszik, minél kisebb egy hangszer, annál több baj van vele. A Collegium Musicum minap bemutatkozott zenészei igen sokat bíbelődtek a hangolással, Szilvássy Gyöngyvér meg egyszer kerek-perec abbahagyta játékát, hogy igazítson csembalójának húrjain. Tulajdonképpen nincs is sok csodánivaló ezen, a viola da gamba vagy a furulya-fuvola különböző változatai barokk instrumentumok, nem beszélve a zongora imént emlegetett elődjéről meg a lantról. Kakuk Balázs (cselló), Stadler Vilmos (furu-lya), Szilvássy Gyöngyvér és a lantos Szabó István eredeti hangszereken (pontosabban azok kópiáin) eredeti muzsikát szólaltatott meg kedden este a városi tanács-háza Muzsikáló „tanácstermében”. Szerencsére nem az udvaron, mert ezúttal akár megrendelésre érkezett a hűvös-esős idő: ennek a zenének alkalmasabb otthona a zárt terem meghitt csöndje a szabadtér minden-képpen zajosabb, nyitottabb környezeténél.

A budapesti Collegium Musicum ifjú zenészei Bécsben szereztek mesterségüket, s arra tették föl életüket, hogy régi korok muzsikáját szólaltassák meg korhű hangszereken. Európa számos városát bejárták, rádió-, tévé-, hanglezárlóval vannak (önálló lemezek címe is ez: Barokk zene korhű hangszerekre), legnagyobb sikerük, hogy 1978-ban a régi hangszeres együttesek belgiumi nemzetközi versenyén első díjat nyertek. Szegeden ismert (Bach, Händel, Telemann, Vivaldi) és kevésbé ismert (Lomillet, Marais, Piccini) barokk szerzők kompozícióit szólaltatták meg olyan fölvezetés-ben, hogy sorra egy-egy versenyművel „illusztráltak” hangszereiket. Közben Stadler Vilmos rövid összekötőszöveggel tájékoztatta a népes és fogékony hallgatóságot a legfontosabb tudnivalókról — ez a koncertforma nem nagyon dívik manapság, pedig haszna nyilvánvaló (a domban szoktak még hasonló módon ismeret terjeszteni orgonae-ken). A program mindkét részét koncertáriákkal zárta Kodályné Péczely Sarolta közreműködésével. A Collegium Musicum lelkes kis csapata meleg sikert aratott Szegeden — remélhetően nem utoljára.

N. I.

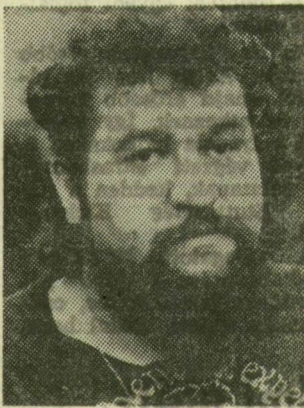
Ma kezdődnek a Játékok

Nagy László felvétele

Erkel operájával, a Hunyadi Lászlóval kezdődnek ma, pénteken este fél 9-től Szegeden a szabadtéri játékok. Az előadás a tavalyi premier fölújítása, Pál Tamás vezényletével, Mikó András rendezésében. A díszleteket Varga Mátyás, a jelmezeket Márk Tivadar tervezte. A címszereplő Kelen Péter, partnerei Misura Zsuzsa, Kalmár Magda, Vámosy Éva, Gyimesi Kálmán, Mersey Miklós, Vass József — és a képünkön látható Gregor József (Gara), meg Bárdi Sándor (V. László)

„Bill”

Első kép: Ezerkilencszázötvenkilenc. Egy sűrű szemöldökű, cigányképző gyerek focizik az MTK kölyökszobájában. Lányékon rugják olyan szerencsétlenül, hogy csak az azonnali orvosi segítség menti meg az életét. Operáció közben azonban átvágnak egy eret, amelynek egy hét utáni következménye: a kisserác bal lábát többől amputálni kell... A gazdagnak, tehetősnak egyáltalán nem mondható családnak kapkod fűhöz-fához, a válaszok pedig: ...kérem, a szuszter a cipőt rongtálja el, a szabó az öltöny fazonjába vághat, az orvos meg...

Második kép: Gábor Áron Vasöntőde. A nyolcadikat végzett gyerek — a család anyagi helyzetén valamelyest javítandó — felvételt magát talicskatolatóknak. A falúbal becevegő gyerekekembert megszánja egy főnökféle, így lesz az új beosztása: mázsamester a teherportán. Szabad idejének java részét már ekkor is a zene tölti ki. Kőlcsongitáron pengeti Elvis Presley és a kor többi divatos másúsan valamennyi dalát. Később, kilencszázhetvenben, csak cigánygyerekek, megalakítják a SZTÁR-t. Rákoskeresztúron, a vegyi művekben, a közeli helységek táncmulatságain játszanak. Hetvenegyben a SZTÁR, a LOYD együttessel közösen, országos turnén vesz részt. A fél lábú legény zenei karrierjét innen számítja...

Harmadik kép: Ezerkilencszáznegyvenhárom augusztusában százötvenézer ember előtt játsszák az „István, a király”-t. Fenn a dombon, a Királydombon áll egy fél lábú óriás: Torda, a sámán. Mankóját lassan égne emeli, s közben énekel: „Magyar férfiak és asszonyok! Hallgassátok Koppány vezért!...”

Negyedik kép: Szeged, szabadtéri, július 12., csütörtök. A frissen átadott Fesztivál ételbár teraszán tizen-

nég órára beszélünk meg randevút Deák (Bill) Gyulával (merthogy róla szöjt eddig az írás). Hiába érkeztem három perccel előbb, csak második lehettem.

— Nézd! Való, hogy végre egy kicsit meglóduzt nekem-nekünk. A HBB, a Hobo Blues Band, nem tartozik az odafönn közkedvelt és elfogadott együttesek közé. Kárpótolt viszont bennünket a hangversenyekre járó srácok, lányok öröme.

— Megjelent egy lemezalbumod is.

— Mégpedig huszonötezer példányban. Örülök nagyon, hogy „Bill, Rossz vér” nagylemezem már nem kapható a boltokban, megkezdődött viszont az utánnomása...

— Mitől rossz az a vér?

— Hallgald meg! Kiderül belőle.

— Ha kívánhatnál magadnak valamit?

— Békében élni, jó lenne... és még mielőtt mosolyogni kezdesz... komolyan gondolom, amit beszélek.

— Azt mondtad, boldog ember vagy! Családod békés, nyugalmas. Életedet kitölti a zene. Pedig egy majdnem tragédiával végződő gyerekkor, keserves tizenévedid jötték. Az érvényesülésed útja is meglehetősen göröngyös volt. Most, harminchat évesen is, naivan hiszel az abszolút jóban, és az abszolút tisztességben.

— Ha akarod, írd oda a végére. Hiszek abban, hogy a hozzám hasonló embereknek erőt adhatok az élethez...

Szabó Pál Miklós

Fesztivál Magazin

A Szeged Tourist kiadásában az idén immár harmadszor jelent meg az Ünnepi Hetek reprezentatív kiadványa, a Szegedi Fesztivál Magazin. Írásai bemutatják a szabadtéri programot, beszélgetéseket közölnek az alkotókkal, színesekkel és bepillantást nyújtanak a Játékok háttér-szágába is. A lap „városportréja” elkalauzol az épülő színházba és a nemrégiben átadott Somogyi-könyvtárba, megszólalnak innen elszármazott művészek és a városépítők is.

Az idegenforgalmi blokk műemlékeket, természeti szépségeket sorakoztat: és a falusi turizmust népsze-

Tiszta szívű István

— Királyi népszerűségnek örvend. Üstökösként tűnt fel és hódította meg a közönséget. A film által, mert végül is abból ismerhette meg az ország. A Dóm téren lakadatlan ostromolják az autogramkérők. Hogy érzi magát Pelsőczy László, István, a király?

— Nagyon jól. Mondhatnám, soha jobban ne. Tizenhat év után végre...

— Idézzé föl még a színjátszás előtti éveket!

— Vidéki fiú vagyok. Kiskunlacházán születtem. Ráckevén végeztem a gimnáziumot. Az irodalom, a zene, mondhatom, a művészetek szeretetét általában otthonról, a szülői házból hoztam magammal. Sosem felejttem, apám itt orgonált a domban egyszer. Úgy hat-hétéves lehettem. Ültem a hatalmas templomban, és föntől, a magasból szállt felém a muzsika. Gyönyörűen. Aztán mégis repülőgéprádiólokátor-műszerész lett belőlem.

— Jó nagy kitérő,

— Amúgy meg túl egynemes, egyszerű lett volna. Erdekelt a matematika is. Apámék úgy voltak vele, biztosabb kenyérkereset, ha a természettudományok felé fordulok. A művészet pedig lehet hobbj is.

— Szóval passzióból kezdett játszani?

— Hát nem egészen. Komoly szándékkal próbálkoztam a színvészeti főiskolán. Mindannyiszor visszautasítottak. A Nemzeti stúdiójába sikerült bejutnom. Onnan Gyurkóhoz, a 25. Színházhoz kerültem. Tíz évig ott játszottam. Persze, beleszámítandók a fizbe már a népszínházasszisztensek is. Mindent megkaptam. Voltam Rómeó is, Ruszt rendezte.

— Mégis elment Békéscsabára, a Jókaióra.

— Csabán 14 bemutatóm volt két szezon alatt. Az egyvilágon mindent kipróbáltam. Operettet, monodramát, tragédiát, vígjátékot. Beszéltek rólam: a vállán viszi a színházat.

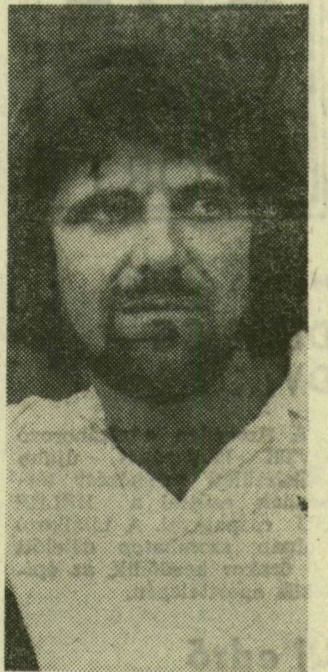
— Hogy került vissza Pestre?

— Novák hívott. Két éve a Néphadsereg Művészegyütteséhez tartozom. Tudja, úgy éreztem, kritikusaink — legalábbis a jobbak — el sem látnak Csabáig. Néha úgy tűnt, színházunkról csak a Békés megyeiek tudják, hogy egyáltalán létezik. Pesten megpróbáltam. E tény csupán azért fontos, mert mielőtt Dévai Nagy Kamillával mászóra indultunk, közvetlenül azelőtt született meg a döntés, hogy én leszek István.

A próbákon eredetileg valamelyik magyar úr szerepére szánták. Az utolsónak próbálták ki Istvánnak. Megkaptam a szerepet, de a zenei anyagot még nem is hallottam. Egy kazettát vittünk magunkkal, a Kanári-szigeteken hallgattuk le először. Sirtunk, és úgy éreztük, mintha Magyarországot vitlünk volna magunkkal.

— Mennyire ismerte Magyarország régi történetét?

— Boldizsár drámájáról egyáltalán nem is tudtam.

Pelsőczy László

Az államalapítás történetéről meg annyit, mint az átlag magyar. Talán több kérdést hordoztam magamban másoknál, valahol a lelke mélyén. Most hirtelen, a szerep kapcsán, egyre türelmetlenebb lettem. Hirtelen sürgősek lettek a válaszok.

— Például? Elsősorban az István figurájával kapcsolatosakra lennék kíváncsi.

— Például: hol volt valóban maga is, én is sokat meditatáltam ezen. A filmben lehetőségem volt a mimikával keményebbre formálni István karakterét. A közeli kockák ez jól is látszott. Szegeden ugyanez a célom — a rendezői instrukciók szerint — a szabadtérin is határozott, erős alkatú István lesz. Ezért aianlom a nézőknek, hozzanak látesővet magukkal.

— És Pelsőczy László életében milyen változást hozott a királyszerep?

— Jót is, rosszat is tett velem. Most, egyszerre ismertté váltam mindenki számára, a szakmán belül is, meg a közönség körében is. Hízog ez a népszerűség, bár nem vagyok az a fajta művész, aki élni sem tud valamifajta sztárolás nélkül. Példa erre az elmúlt tizenhat év, mert valamit eddig is csináltam. Vigyáznom kell magamra, nehogy átessen a jó túlsó oldalára, ahogy szokták mondani. És arra is, nehogy beskatulyázzanak. Örömmel feljesítem a kamasszok autogramkérését, szívesen beszélgetek velük, még több időt is rájuk szentelnék, ha lenne miből. Ugyanakkor túl is szeretnék már lépni: Pelsőczy László nemcsak egy rockopera címszereplőjének jó. Jó lenne, ha a szakmában — akiken színészsorsok múlnak — ezt észrevennék. Most nincs okom a panasra, és eszem ágában sincs sajnáltatni magam, de Pelsőczy László érzi a következőket is: alapjában véve igazságtalan a sors hozzá. Rosszul porciózták neki a moirák a sikert. Csak annak örülhetek, olyan szereppel lettem ismert, amely roppant közel áll hozzám. Amit tiszta szívvel, föntartás nélkül tettem magamévá.

Mag Edit

Művész és mecénás

Ritka az olyan művész-mecénás kapcsolat, mint amilyen a harmincas években kialakult Czöbel Béla festőművész és Fruchter Lajos, az Angol Elemi és a Bázeli Tűzkár Biztosító budapesti fiókvállalatának igazgatója között. Ritka, hogy a műgyűjtés régi szenvedélye barátság, kölcsönös megbecsülés és a művész melletti töretlen kiállással is nemesedjen. Hogy közöttük ilyen kapcsolat fejlődött, arra jó példa és meggyőző tanulság az a kiállítás, amely egész nyáron látható a Móra Ferenc Múzeum Kupola Galériájában.

A Magyar Nemzeti Galéria ugyanis egy évvel ezelőtt Czöbel Béla születésének 100. évfordulója tiszteletére kiállítást rendezett a Fruchter-gyűjtemény Czöbel-képeiből. A 17 művet most a szegedi közönség is megismerheti. A műveket 1926. és 41. között festette Czöbel József Párizsban. Hatvanban és Szentendrén. A nagybányaiakon nevelkedett és a párizsi „Vadakhöz” kötődő Czöbel mély tűzű festm-

nyeinek elsősorban tájakat, csendleteket és portrékat örökített meg. A látványos és lényeges szinte itatospapirként szívta magába, s hasonló módon ragadta meg vásznain. Mintha forró levegő rezgő fátólán át néznék képeit. Megfigyelhető, hogy az említett tizenöt esztendő alatt hogyan oldódott a Párizsi utca erőteljes szerkezetessége a Csendélet sárga virágokkal elomló foltjaivá, miként gazdagodott emberismerete a Női félaktól a Fehér blúzós nő alakjáig.

A rendezők bemutatják azokat a dokumentumértékű leveleket, amelyeket Czöbel Béla Fruchterhez írt. A 48 levelet és postai lapot Párizsban, Hatvanban és Szentendrén bélyegezték, néhány fölnagyított formában is olvasható.

A mély tűzű esendéletfestő Czöbel 17 képének szegedi bemutatója az ünnepi hetek művészeti kínálatának rangos eseménye, s ugyanakkor népszerűsítője a műgyűjtés szép szenvedélyének.

T. L.